

γούν (ὅτι ὁ θρασύδειλος εἶναι ἀμείλικτος μὲν διώκτης τοῦ ἀσθενεστερέου, ἀνανδρότατος δὲ πρὸ τοῦ ἰσχυροτέρου).

ἀτυχούλλης ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.)

Ὑποκορ. τοῦ ἐπιθ. *ἀτυχος* διὰ τῆς καταλ. -οῦλλης. Ἀτυχῆς πως: Ἀτυχούλλης εἶναι ὁ κακομοίρης, δὲ δοῦ πάνε καλὰ οἱ δουλιές του. Συνών. *ἀτυχούτσικος*.

ἀτυχούτσικος ἐπίθ. πολλαχ.

Ὑποκορ. τοῦ ἐπιθ. *ἀτυχος* διὰ τῆς καταλ. -οὔτσικος. Ἀτυχούλλης, ὁ ἰδ.: Ἀτυχούτσικος εἶναι ὁ καημένος, δὲ βλέπει προκοπή.

ἀτυχῶ λόγ. σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. *ἀτυχῶ*.

Εἶμαι ἀτυχῆς, δὲν ἔχω καλὴν τύχην, ἀποτυγχάνω: Ἀτυχῆσε ὁ γάμο του-ὁ ἐμπόριό του-ὁ τοῖς δουλιές του κττ.

ἀτυχωμένος ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀτυχος* κατὰ τὰς εἰς -ωμένος μετοχάς. Δυστυχῆς: Ἀτυχωμένε μου! Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀτυχος* 1.

- **ἀτωρας** κατάλ. πολλαχ.

Ἀπεσπίασθη ἐκ Λατιν. λέξεων οἷαι *βιγλάτωρας*, *μαντάτωρας* κττ. Πβ. καὶ ΣΞανθουδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 143.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ὀνόματα ἐξ οὗς. δηλοῦντα τὸν δρῶντα, οἷον: ἀπόκρισι - ἀποκρισιάτωρας κττ.

αὐγάζω Καππ. (Σινασσ.) Πάρ. Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. βγάζω Καππ. (Φάρας.) φκάζω Καππ. Παρατ. εὔγασκεν Καππ. (Φάρας.)

Τὸ ἀρχ. *αὐγάζω*.

1) Ἀκτινοβολῶ, λάμπω ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε καὶ τὸ φεγγάρι αὐγάζει, ποῦς ἔχει πόνο ὅς τὴν καρδιά καὶ δὲν ἀναστενάζει!

Λακων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀστραποκοπῶ*. 2) Ἀνατέλλω Καππ. (Φάρας.): Βγάζει ὁ ἥλιος. Ὁ φέγγος εὔγασκεν.

3) Ἀπροσ. εἶναι αὐγή, ξημερώνει Καππ. (Σινασσ.) Συνών. ἀποδιεφωτίζω, ἀσπρίζω B 4, αὐγίζω 2, ξημερώνω, χαράζω.

αὐγαστήρα ἡ, ἀμάρτ. αὐκαστοῦρα Κυπρ.

Μεγεθ. τοῦ ἀμάρτ. οὗς. *αὐγαστήρι*, ὁ ἐκ τοῦ ρ. αὐγάζω.

Τὸ δι' οὗ καθιστῶμέν τι οἶονεῖ διαυγές, ἡθμός, ἡ τρυπητὴ κουτάλα.

αὐγερινός ἐπίθ. κοιν. αὐγερινὲ Τσακων. αὐγερινός Λυκ. (Λιβύσσ.) αὐγιρ'νός βόρ. ἰδιώμ. ἔρινός Ἰκαρ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *αὐγερινός*.

1) Ὁ λαμβάνων ὑπόστασιν περὶ τὴν αὐγὴν, ὁ τῆς αὐγῆς, ἑωθινός Μεγίστ. Πελοπν. (Μαζαίικ.)—ΔΣολομ. 121 ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 9: Παροιμ. Σημερινός τσαὶ αὐγερινός (ἐπὶ τῶν ὀλίγον χρόνον διαρκούντων, δηλ. μόνον τῆς αὐγῆς) Μεγίστ. || Ποιήμ.

Νὰ ποῦ δροσόβολη | αὔρα ξυπνάει | καὶ ψιθυρίζοντας μωσχοβολάει | ἀπὸ τὰ ἀρώματα | τὰ αὐγερινὰ

ΔΣολωμ. ἐνθ' ἄν.

Νὰ λέν τραγούδια αὐγερινὰ οἱ ποθοκερασμένες

ΣΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. Συνών. *αὐγινός* 1, **αὐγισινός*.

2) Οὗς. κατὰ παράλειψιν τοῦ προσδιοριζομένου οὗς. *ἀστὴρ*, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη, ὡς ἄστρον τῆς αὐγῆς, ὅταν λάμπη κατὰ τὸν ἀνατολικὸν ὀρίζοντα ὥρας τινὰς πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀποσπερίτης κοιν.: Βγήκε - πρόβαλε - φάνηκε ὁ αὐγερινός κοιν.

|| Φρ. *Αὐγιρ'νός κι 'λιτρονπόδ'* (ἀπάντησις πρὸς τὸν διηγούμενον ἀπίστευτα) Μακεδ. || Ἀσμ.

Ὅσο νὰ σκάση αὐγερινός νὰ πάη ἡ πούλεια γιόμα πολλαχ.

Βάλλει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη καὶ τὸν καθάρειο αὐγερινὸ χρυσὸ δαχτυλιδάκι

Κάρπ.

Δὲ θέλω ἐγὼ τὰ μῆλα σου τὰ κλοτσοπατημένα μόν' θέλω τὰ ματάκια σου, τοὺς δυὸ αὐγερινούς σου

Ἡπ. (Τσουμέρκ.)

Νὰ 'ναι τὰ δυὸ ματάκια της αὐγερινός καὶ πούλεια

Πελοπν.

Ὁ ἥλιος δίνει ἐμορφιά κι αὐγερινός τῇ χάρι, τὸ φεγγαράκι ἔδωκε ὅλο του τὸ καμάρι

Τῆλ.

Κοιμᾶται ὁ αὐγερινός καὶ ὁ ἀποσπερίτης ποῦ 'ρταν κ' ἐβασίλευσιν μέσ' ὅς τὸ δικό μου σπίτι

Ρόδ. Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. Ἀθῆν., ὡς ἐπών. πολλαχ. καὶ ὡς κύριον ὄν. Πόντ. (Κερασ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀστρομερίτης*, ἔτι δὲ συνών. *ἀστροτῆς αὐγῆς*, *ἀστροτῆς ἡμέρας*, *ἀστρο αὐγινός*.

αὐγῇ ἡ, κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Οἰν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) αὐκὴ Κύπρ. αὐχὴ Μεγίστ. αὐγὴ Κάρπ. (Ἐλυμπ.) αὐζὴ Κάλυμν. ἀδγὴ Τῆλ. βγὴ Καππ. εὐὴ Καππ. (Σινασσ. Φάρας.) εὔη Καππ.

Τὸ ἀρχ. οὗς. *αὐγῇ*.

1) Τὸ μεταξὺ τοῦ τελευταίου μέρους τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου διάστημα, ὁ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου χρόνος κοιν. καὶ Καππ. (Σινασσ. Φάρας. κ.ά.) Πόντ. (Οἰν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Δουλεύει ἀπὸ τὴν αὐγὴ ὡς τὸ βράδυ. Σηκώθηκα τὴν αὐγὴ. Σὲ περιμένω τὴν αὐγὴ ἢ ἀπὸ τὴν αὐγὴ. Ἀπὸ τὴν αὐγὴ εἶμαι ὅς τὸ πόδι κοιν. Ἐσ' κῶθα μὲ τὴν αὐγὴ Ὁφ. Τὰς αὐγὰς νὰ 'ρτης Ἰκαρ. Θὰ ξυπνήσω τοῖς αὐγὰς αὐτόθ. Νὰ σηκωθῆς τσοὶ αὐγὰς, μέσ' ὅς τὰ χαλάσματα τῆς νύχτας Νάξ. Ἐτροῶν κ' ἔπιναν ὡς τοῖς αὐγὰς Σύμ. Μέσα ὅς τοῖς αὐγὰς τοῖς βαθεῖες Σίφν. Τ' αὐγὰς ἀπάνου (κατὰ τὴν αὐγὴν) Λέσβ. Τες αὐγὰς γεννᾷ ἐν' ἀγωράκι παρὰ-μορφο (ἐκ παραμυθ.) Κῶς. || Φρ. Ἀστρο τῆς αὐγῆς (ὁ αὐγερινός, ὁ ἑωσφόρος, συνών. *αὐγερινός* 2) πολλαχ. Τῆς αὐγῆς τὸ τραγούδι (εἶδος μελωδίας ἔδομένης τὰς πρωινὰς ὥρας, συνών. *αὐγινός* 3) Κάσ. Πήρανε οἱ αὐγὰς (διὰ πᾶσαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν πρὶν χαράξῃ) Εὐβ. (Κάρυστ.) Βαθειὰ αὐγὴ (αἱ πρῶται μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραι, ὀρθρὸς βαθύς) Κάρπ. Κρήτ. Κύθν. Μέγαρ. Μεγίστ. Νάξ. Σκυρ. Βαθεὰ αὐγὴ Μέγαρ. Βαθεῖες αὐγὰς Νάξ. Βαρετὴ αὐκὴ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κύπρ. || Παροιμ.

Βοηθᾷ με ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγὴ | σὰ νὰ ἦταν μάννα κι ἀδερφή (ὅτι ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἀφ' ἐσπέρας καὶ τὴν πρωίαν αὐξάνει τὸ ἔργον) Πελοπν. (Κορών.)

Βοηθᾷ σε ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγὴ | καὶ φαίνεσαι καματερὴ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ἀθῆν.

Ποῦ δὲ γελάση τὴν αὐγὴ, οὐδ' ὅλη τὴν ἡμέρα (συνών. ἡ καλὴ μέρα ἀπὸ τὸ πρωὶ φαίνεται) Αἴγιν. || Ἀσμ.

Ψηλῆς ἀρχόντισσας παιδί, βαθειᾶς αὐγῆς ἀηδόνη, ὅλος ὁ κόσμος σὲ θωρεῖ καὶ σὲ ποκαμαρώνει

Κρήτ.

Κ' ἐκεῖ πρὸς τσοὶ βαθεῖες αὐγὰς, δυὸ ὥρες νὰ ξημερώση, ὅρξισεν ἡ κόρη κ' ἤκλειε καὶ βαρσαναστενάζει

Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μὲ νύχτα τὸν παρὰνυχτα, ἦτον κι αὐζὴ σκοτοῦ καὶ σιανόβρεθεν ὁ Θεὸς κι ὁ Γιάν-νης ἡτραοῦει

Κάλυμν.

